

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Географічний факультет
Кафедра географії України

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

Володимир ПАСЬКО
« 12 » грудня 2025 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА
для студентів

галузь знань
спеціальність
спеціалізація
ступінь вищої освіти
освітня програма
вид дисципліни

А – Освіта
А4 – Середня освіта
А4.07 – Географія
другий (магістерський)
Географія
обов'язкова

Форма навчання **денна**
Навчальний рік **2025/2026**
Семестр **2**
Кількість кредитів ECTS **6**
Мова викладання, навчання
та оцінювання **українська**
Форма заключного контролю
диференційований залік

Викладачі: **Уліганець Сергій Іванович**, кандидат географічних наук, доцент кафедри
географії України

Батиченко Світлана Павлівна, кандидат географічних наук, асистент кафедри
географії України,

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис) (ПІБ) (дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис) (ПІБ) (дата)

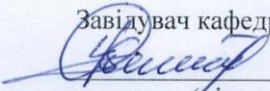
КИЇВ – 2025

Розробники: **УЛІГАНЕЦЬ Сергій Іванович**, кандидат географічних наук, доцент
кафедри географії України
БАТИЧЕНКО Світлана Павлівна, кандидат географічних наук, асистент
кафедри географії України

ЗАТВЕРДЖЕНО

« 3 » грудня 2025 р.

Завідувач кафедри географії України

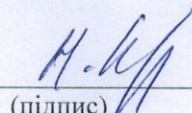
 доц. Сергій УЛІГАНЕЦЬ
(підпис)

Протокол № 4 від « 3 » грудня 2025 р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол № 10 від «11» грудня 2025 року

Голова науково-методичної комісії


(підпис)

Наталія КОРОГОДА

«11» грудня 2025 року

1. Мета педагогічної практики сформувати у студентів уміння застосовувати на практиці знання теоретичних курсів, що вивчалися, навички раціональної організації освітнього простору, власної педагогічної діяльності щодо виконання функцій вчителя, здатного розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності з розумінням відмінності між методами географічних та педагогічних досліджень.

2. Попередні вимоги до проходження педагогічної практики: успішне опанування природничими, соціально-економічними географічними курсами та дисциплінами «Психологія та педагогіка середньої школи», «Методика викладання географії», «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «Інформаційно-комунікаційні технології в географічній освіті». Наявність знань теоретичних основ базових географічних та педагогічних теорій та концепцій.

3. Анотація педагогічної практики

«Педагогічна практика» обов'язковий компонент у структурній схемі освітньо-професійної програми підготовки магістрів у блоці загальноосвітніх дисциплін. Проводиться у студентів-магістрів 1-го курсу на базі шкіл і коледжів, де вони упродовж п'яти тижнів в реальних умовах навчання географії в школі застосовуватимуть набуті знання, методи й методичні прийоми, засоби навчання, форми серед яких чільне місце має належати уроку. Оцінно-результативний складник включає контроль та оцінювання знань, діагностику знань, умінь та навичок. Наголошується на особливостях змісту та методики навчання окремих курсів шкільної географії. Звертається увага на важливих фахових компетенціях учителя географії та способах їх набуття.

4. Завдання (навчальні цілі):

- сформувати готовність до професійної діяльності вчителя географії;
- закріпити та застосувати теоретичні знання на практиці;
- оволодіти методикою проведення уроків географії;
- розвинути навички планування та організації освітнього процесу;
- навчитися використовувати сучасні освітні технології;
- сформувати вміння оцінювати навчальні досягнення учнів;
- розвинути комунікативні та педагогічні компетентності;
- сформувати здатність до самоаналізу та професійного розвитку.

Загалом, відповідно до ОНП «Географія» на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (Географія) у галузі знань А Освіта, розробленої з урахуванням вимог Тимчасового Стандарту вищої освіти за рівнем Магістр (Тимчасовий стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань А Освіта, спеціальність А4 Середня освіта (Географія) затверджено Науково-методичною радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка 23.01.2025 року); Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України № 1225 від 29 серпня 2024 р.; Професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти» (Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 жовтня 2024 р. № 1466 педагогічна практика покликана забезпечити набуття студентами таких компетентностей:

- ✓ *інтегральної*: здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері географічної освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з географічної науки та дотичних до предметної області наукових напрямів, педагогіки, психології, теорії та методики навчання та формування нових цілісних знань та професійних умінь;
- ✓ *загальних*:
ЗК02. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ✓ *фахових*:
ФК02. Здатність планувати та проводити навчальні заняття, керувати практичною підготовкою та науково-дослідною/інноваційною роботою консультувати здобувачів освіти.

ФК03. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти, розробляти та удосконалювати навчально-методичні матеріали, впорядковувати зміст навчально-методичних матеріалів, дотримуватися принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності.

ФК08. Здатність проєктувати, оцінювати та аналізувати результати навчання, надавати зворотній зв'язок здобувачам освіти за результатами оцінювання, формувати здатність у здобувачів освіти до самооцінювання та взаємооцінювання.

ФК11. Здатність формувати спільноти/групи/колективи, конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасникам, залучати зацікавлених осіб на засадах партнерства, працювати в команді із залученими фахівцями.

ФК12. Здатність педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами, забезпечувати функціонування інклюзивного освітнього середовища.

ФК13. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, підтримувати сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей.

ФК19. Здатність до організації та проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти географічного, краєзнавчого, туристського або іншого фахового спрямування.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. Автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результати навчання			
1.1	Демонструвати знання та розуміння предметної області та професії	Консультація, самостійна робота	Пр. завд, поточні звіти, захист – презентація звіту з практики	10
1.2.	Знати сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання географії в загальноосвітній школі на засадах компетентісно орієнтованого підходу	Консультація, самостійна робота		10
1.3	Розуміти психолого-педагогічні основи навчання і виховання учнів	Консультація, практична, самостійна робота		10
2.1	Виконувати пошук та опрацювання різних джерел дидактико-методичної інформації	Практична, самостійна робота		10
2.2	Застосовувати сучасні методики навчання педагогічні технології дидактичні та методичні моделі та практики з метою підвищення ефективності	Практична робота, самостійна робота		10

	навчально-пізнавальної діяльності учнів			
2.3	Вміти застосовувати педагогічні діагностику, оцінювання, моніторинг різних сфер освітнього процесу	Практична, самостійна робота		10
2.4	Здійснювати позаурочну, позакласну та позашкільну навчально-виховну роботу, педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху	Практична робота, самостійна робота		10
2.5	Застосовувати спілкування рідною мовою як усно, так і письмово	Практична робота, самостійна робота		10
3.1	Демонструвати використання інформаційних і комунікативних технологій	Самостійна робота		5
3.2	Діяти професійно, толерантно в різних педагогічних умовах на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та громадянсько свідомо	Консультація, практична робота, самостійна робота		5
4.1	Поєднувати критичність та самокритичність	Практична, самостійна робота	Пр. завд, поточні звіти, захист – презентація звіту з практики	5
4.2	Демонструвати визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань, здатність вчитися і бути сучасно навченим	Практична, самостійна робота		5
4.3.	Дотримуватися академічної доброчесності	Практична, самостійна робота		*

* Очікується, що після виконання студентами завдань будуть представлені (подані на оцінювання) оригінальні роботи як результати самостійно реалізованих досліджень. Встановлюється нульова толерантність щодо можливої академічної

6. Співвідношення результатів педагогічної практики із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	4.1	4.2	4.3
Вільно володіти державною мовою, що передбачає вміння комунікувати усно й письмово (ПРН01)								+					
Знати й вміти застосовувати на практиці вимоги до організації освітнього процесу, зміст стандартів освіти та освітніх програм, специфіку та тенденції викладання у освіті (ПРН07)	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
Вміти впорядковувати зміст навчально-методичних матеріалів (ПРН08),					+	+	+						
Вміти проєктувати, оцінювати та аналізувати результати навчання, комунікувати і доносити результати оцінювання, формувати здатність до самооцінювання та взаємооцінювання (ПРН15)	+	+	+			+				+			
Знати основні принципи командної взаємодії на основі завдання членам команди психолого-педагогічного супроводу, вміти формувати спільноти/групи/колективи, конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками, організовувати співпрацю із залученими фахівцями на основі командної взаємодії і вміти співпрацювати із залученими фахівцями у процесі розроблення та реалізації індивідуальної програми розвитку (ПРН18)											+	+	
Знати і вміти визначати потреби власного професійного розвитку, реалізувати власний				+	+	+	+		+	+	+	+	

професійний розвиток, розуміти вимоги до професійної діяльності та професійного розвитку і вміти надавати підтримку колегам щодо професійного розвитку(ПРН21)													
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. Схема формування оцінки

Загалом організація оцінювання знань студентів відбувається відповідно до *Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка* (Затверджено Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка 11 квітня 2022 року, протокол №15).

7.1. Форми оцінювання знань студентів: рівень досягнення за практику визначається за результатами поточного підсумкового контролю.

7.2. Організація оцінювання під час практики:

Керівниками практик здійснюється:

- Поточний контроль роботи студентів: навчальної, виховної, методичної діяльності у процесі виконання запланованих видів робіт;
- Контроль відвідування, аналізу та оцінки студентами проведених уроків вчителями, однокурсниками;
- Контроль індивідуального дослідження студента, оцінювання презентації;
- Ведення і оформлення звітної документації.

Викладачами, вчителями, класними керівниками та що керують практикою у школі здійснюється:

- Оцінювання підготовки та проведення уроків;
- Оцінювання підготовки позакласних і виховних заходів студентами
- *Адміністрацією школи* оцінюється у студента
- Організованість;
- Дисциплінованість;
- Відповідальність.

Модульний контроль після проходження практики включає бали щодо виконання завдань змістових модулів:

Змістові модулі за видами діяльності			
Начальний	Виховний	Методичний	Дослідницький
25	35	20	10

Підсумковий контроль у формі диференційованого заліку проводиться з урахуванням поточного й модульного контролів та оцінки вчителів школи, де відбувалася практика.

Всі завдання, передбачені програмою дисципліни, - обов'язкові до виконання. Разом з тим, в умовах дії в країні воєнного стану за невчасне виконання завдань (але до закінчення семестру) оцінка знижуватися не буде.

Очікується, що за виконаними студентами завданнями будуть представлені оригінальні роботи як результати самостійно виконаних досліджень. Щодо можливої академічної недоброчесності встановлюється нульова толерантність (повна нетерпимість): роботи, у яких виявлено ознаки академічної недоброчесності, не оцінюються (не зараховуються), а повертаються на повторне виконання.

7.3. Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Частина I Консультація		
1	Видача та вивчення документації щоденників та методичних матеріалів	4
2	Тренінг-ознайомлення з правами та обов'язками студентів	9
3	Інструктаж з техніки безпеки	7
4	Правила оцінювання практики	2
5	Консультації щодо особливостей бази проходження практики	10
Частина II Педагогічна практика у навчальному закладі		
6	Знайомство з навчальним закладом, адміністрацією школи. Знайомство з учителем географії, класним керівником	10
7	Планування роботи під час практики з учителем географії та класним керівником.	10
8	Відвідування уроків у закріпленому класі та уроків вчителя географії	20
9	Взаємовідвідання уроків студентів	12
10	Проведення уроків у закріпленому класі	22
11	Проведення позаурочних заходів	26
12	Проведення педагогічної діагностики (тема за вибором).	8
13	Проведення дослідження за темою дипломної роботи	18
14	Заповнення та оформлення щоденника практики (протягом усього періоду практики)	5
15	Презентація практики (групова)	8
16	Здача звіту	9
	Всього	180

Загальний обсяг 180 годин

9. Рекомендовані джерела літератури:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти)(Постанова КМУ №1392 від 23.11.11 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/28030/
2. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/legislation/law/2232/>
4. Концепція нової української школи. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

5. Навчальні програми з географії 6-9кл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/geografiya-6-9-14.07.2017.pdf>
6. Навчальні програми з географії 10-11 кл. (профільний рівень) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
7. Педагогічна та асистентська практика студентів-географів : навч.-метод. посібник / укладач: М.М. Лаврук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 126 с